

Корин Ганц - „Убежище в Париж“

Преди десет години, в царството на чийзбургерите и поничките, Ани никога не се замисляше какво дъвче. Напоследък храната се превърна в обсекия – обичаше да я мисли, да говори за нея и да я приготвя, макар да качваше неприемливо количество килограми в резултат на кулинарните си експерименти, неприемливо поне от гледище на парижките стандарти, а това означаваше, че думата Храна вече се пишеше с главна буква. Навярно бе стигнала дъното на вкусовите си усещания, защото вчера си купи „Библия на маслото“ на празен стомах. Това не беше готварска книга, посветена на маслото, а нещо повече – библия, възхваляваща маслото. Снощи, след като сложи децата да спят, тя събра кураж да надникне в рецептата за кроасани. Дали се сви от ужас при откритието, че онези безобидни тестени изделия, които бе поглъщала простоудушно през последните десет години, съдържаха близо 99 % масло? Разбира се. Дали то ѝ попречи да запретне ръкави и да приготви кроасани със собствените си ръце? Явно не.

Изглежда, това беше нейната терапия. Маслото. Тя се убеждаваше, че се нуждае от масло, от купища бучки масло. Трябваше ѝ масло, защото скърбеше.

Освен ако онова, което изпитваше, беше ярост, а не скръб. Предпочиташе да вярва, че скръб, а не ярост стои в основата на тринайсетте килограма, с които бе нараснала от нощта на произшествието насам. Предпочиташе да вярва, че скръб, а не ярост я възпираше да си слага червило или да посещава фризьорски салон години наред.

Колкото и трескаво да се взираше през прозореца, Париж упорито отказваше да отвори очи. Беше шест сутринта, ала нямаше никакъв знак, че денят някога ще започне. Както обикновено, се събуди в четири, самотна и неспокойна. Достатъчно самотна, за да разсъждава сериозно върху положението си, тя се промъкна нагоре, вземайки стъпалата на три пъти, с цел да разбуди децата за закуска с пукването на зората.

Още беше по халат, невчесана и неизмита, но душът щеше да почака. Водопроводните тръби имаха навик да пищят като котка в жегата при най-малката провокация, а на децата им бе потребен сън. И тя се обърна към стените и високия таван на кухнята с молба за работа, по възможност груба работа, само и само да е заета един час. Ала старинният под, настлан с плочки, изглеждаше безупречно. Нейната колекция от джунджурии върху откритите рафтове представляваше пъстър, добре организиран битпазар. На друг рафт имаше ядки, жито и бобени зърна, подредени по цвят в стъклени буркани, и също не се нуждаеха от нов порядък. Пилешката супа вече къкреше на печката антика, върху мраморния плот „Карера“ бяха строени дванайсет прелестни, миниатюрни кроасанчета, приготвени предната вечер, още неизпечени и ненакърнени, готови да се мушнат във фурната, а после и в нейната уста.

Докато супата бълбукаше нежно – това беше саундтракът към нейното утро, и се носеше миризма на мая, сготвени зеленчуци и прясно сварено кафе, тя грабна една готварска книга и практичния френско-английски речник от рафта, седна край масивната маса наред кухнята и запрелиства нетърпеливо. Накрая една риба, обгърната с нещо бяло, предизвика интереса ѝ. *Bar de mer dans sa croûte de sel* беше името на рецептата. Сякаш за да се уверят в предположението ѝ, пръстите ѝ започнаха да претърсват страниците на речника за думичката *croûte*.

Кора! Кора от сол върху лаврак. Рецептата изискваше един килограм едра морска сол от района на Геранд – употребата на обикновена трапезна сол беше наказуемо деяние според френските готварски книги. Ястието изглеждаше невъобразимо трудно за приготвяне и набавяне на продуктите. Чудесно. Тя грабна своя Покемон калкулатор и набра цифрите. Десет години след преместването във Франция все още обръщаше рецептите от френски на английски, грамовете в унции, а сантилитрите в чаши.

Не защото не можеше да се научи, а защото имаше свой собствен, непоклатим начин на действие. Изображения на остатъци от храна се появяваха на екрана с лек пукот и тя извличаше удовлетворение от факта, че нейният калкулатор също беше *en croûte*. Перспективата за рецептата внезапно я накара да се почувства по-добре. Навярно денят ѝ щеше да мине в планиране, пазаруване и приготвяне на лаврак, печен в сол, който никой нямаше да яде, но поне щеше да бъде достатъчно заета, за да заглуши ума си. По-точно казано, за известно време нямаше да мисли за пари или за тяхната липса. Готвенето щеше да смекчи вечния пинг-понг на мислите в главата ѝ – игра, при която топчето никога не се успокояваше и никой не отбелязваше точки. Защото сега, когато Джони бе мъртъв, смъртта му щеше да бъде завинаги негова или нейна отговорност, негова или нейна вина, негово или нейно предателство, насам-натам за цялата оставаща вечност.

В известен смисъл злополучният инцидент беше резултат от едно просто математическо уравнение: алкохол + скорост = смърт. И никой психично здрав човек не би могъл да каже, че късметът има пръст в тази работа. Ала всички необратими неща, които бяха изречени в онази нощ... Ето го нещастното стечение на обстоятелствата. Да знае и да се преструва, че не знае – това терзаше сърцето ѝ, подкопаваше духа ѝ, смущаваше нощите ѝ.

... ..

Чу се съдържано почукване на външната врата. Люка! Тя веднага си даде сметка, че предната вечер пак не беше заключила. Oh, mon Dieu, Люка сега щеше да хлътне и да се начумери по спорния въпрос за нейната *négligence alarmante*. Разбира се, той можеше да влезе през задната врата в кухнята като всички останали, но не, трябваше да провери дали е заключено, за да отбележи точка. Незнайно кой му бе възложил тази мисия. Освен това Ани живееше в шестнайсети арондисман на Париж, пък и улицата беше усамотена.

Тя чу как Люка се бореше да влезе, дърпайки разхлабената дръжка, после блъсна деформираната врата с цялата тежест на тялото си. Така функционираха повечето неща в нейния дом, по-точно така отказваха да функционират. Как обичаше да ѝ натяква за занемарената къща! А тя приемаше това като критика на начина, по който ръководеше живота си изобщо.

Ани поизпъна нежнорозовия си хавлиен халат, изобилстващ от сърчица – подарък от момчетата за Деня на майката. Тази роба при всички положения беше позор, в нея изглеждаше като каца, но какво се очакваше да стори една майка? Бяха събрали джобните си пари, за да ѝ я купят. Бързо приглади косата си с ръка, преди Люка да е зърнал онова, което децата ѝ бяха кръстили „мохиканка“, и се стегна да посрещне справедливото му възмущение, както и неизбежността – той винаги беше гладко избръснат и облечен в кашмир, и ухаеше възхитително на „Аби Руж“ на „Герлен“, докато тя смърдеше на супа и приличаше на един от онези безделници, дето си говорят сами, бродейки из парижките улици. Обикновено носеха розови халати на сърчица. Заедно с Люка влезе струя януарски вятър и той с усилие затвори вратата. Започна да духа на пръстите си, за да ги стопли, после пъхна ръце в джобовете на черното си палто и се затътри към печката като пингвин, демонстриращ изкуствено самосъжаление.

– О, я стига! – каза Ани.

Люка се доближи до печката, помириша врящата супа скептично, протегна ръце над горещия котлон за няколко секунди, преди да свали връхната си дреха и да свие върлинещото си тяло на един кухненски стол.

– Имаш ли от онова гадното американско кафе? – попита накрая.

Английският на Люка беше добър, но тежкият му акцент го издаваше. Ани се надигна от стола си и почти му обърна гръб, за да не види усмивката ѝ – в края на краищата нали му беше бясна, пък и той на нея. Тя грабна една чаша с лика на Мики Маус от шкафа, премести кафеарката от плота на масата, като през цялото време се безпокоеше за размерите на задника си в този халат. Не че тръшна чашата на масата, ала и не беше особено деликатна, докато му наливаше кафето.

Трябваше да напомня на себе си, че Люка бе силно загрижен за нея. Сега беше тук, защото знаеше за безсънието ѝ, а и за всичко останало. Почти за всичко останало. Бе дошъл да изпие едно кафе преди работа, но тя подозираше, че искаше да провери състоянието ѝ и да се увери, че и днес ще се облече и ще си среши косата подобаващо. И планът му обичайно сработваше: какво друго, ако не вдигнатата в знак на неодобрение вежда на един крайно елегантен французин, можеше да я приведе във форма и да я прати под душа?

Често си мислеше защо Люка продължаваше да се занимава с нея. Също толкова често, включително днес, се чудеше защо и тя самата се занимава с него. След смъртта на Джони бе изритала много от добронамерените хора въвн от живота си. „По-добре сама, отколкото в лоша компания“, беше обяснила на момчетата. И... да, хрумна ѝ, че е възможно тя да е била лошата компания.

Люка инспектираше чашата си за бактерии, които се пренасят чрез храната, а може би търсеше думите за следващото си изречение.

– Стреляш по вестносеца – рече той.

– Убиваш! Ние казваме *убиваш*.

Ето че пак започнаха. Тя чувстваше как гневът се надига у нея като пара на стар локомотив. Люка притежаваше дарбата да я дразни. Това не беше някакъв отдавнашен гняв, съвсем не. Беше пресен, „допълнителен“ гняв, и всеки път нов. И не – тя бе сигурна в това, – ядът нямаше нищо общо с факта, че Люка беше избегнал инцидента, а Джони не бе успял.

Джони увещавал Люка да излезе в онази вечер, ала той предпочел да остане вкъщи и да гледа на спокойствие Празника на музиката по телевизията. Да се престориш на мъртъв беше най-сигурният начин да отбиеш предложение на Джони, затова Люка изобщо не вдигнал телефона. „Стив и аз идваме да те вземем – гласеше записът на съобщението на Джони. – Не можеш да изживяваш живота си чрез телевизията, селянин такъв.“

Със сигурност нямаше да се стигне до злополуката, ако не бяха тръгнали да го вземат, но Люка по никакъв начин не би могъл да бъде винен за това. Вестниците бяха назвали верижната катастрофа с десет нанизани коли кървава баня. Голямото количество погълнат алкохол вероятно бе забавило рефлексите на Джони. Алкохолът или мислите за току-що приключилата битка с нея. Не, тя не считаше, че Люка е отговорен за нещо, той не го заслужаваше. Просто ѝ се искаше да може да приложи същата логика и по отношение на самообвиненията си.

Причините, поради които беше ядосана, ако не и бясна на Люка, нямаша нищо общо с катастрофата и бяха изцяло, на сто процента свързани с грешката му да се занимава с онова, което без съмнение си беше лично нейна работа – той се опитваше да контролира живота ѝ.

Люка пусна бучка захар в кафето си, разбърка го, поднесе чашата към устата си и се огледа наоколо, сякаш бе слиян от факта, че отново е кацнал в кухнята на Ани.

– В идеалния случай ще можеш да обявиш къщата за продан през февруари – каза той, без да вдига очи.

Ани усети онова щипане в носа, което се появяваше, преди да се разплаче. Тя посочи таблите на плота, където имаше три малки, спретнати редици от петсантиметрови саксии под биосветлината.

– Моят разсад домати? – изрече и макар да не бе възнамерявала да повишава глас, се чу пронизителен звук. – Какво ще стане с тях? Значи ли нещо за теб този разсад?

– Не съществува никакъв... – Люка спря за малко, преди да продължи: – свръхестествен начин за справяне с парите за отглеждане на три деца в модерен парижки квартал.

– Ще си намеря работа – каза студено тя.

Люка погледна добре поддържаните си нокти.

– Ако ти липсват съответните умения, може и да не успееш *да се продадеш* подобавашо.

– Умения, умения – имитираше го Ани и това беше най-добрата ѝ интерпретация, пресъздаваща френския акцент на Питър Селърс. – Аз съм майка на три момчета под девет години. Имам умения в излишък. Аз бях абсолвентът, който произнесе речта в нашето училище. Това да ти говори нещо?

– Не – искрено отвърна той.

Разбира се, че не му говореше нищо, тя го съзнаваше добре. Не означаваше нищо във Франция, а десет години след събитието, при липсата на всякакъв трудов стаж, нямаше да значи много и в Щатите.

– Къщата е всичко, с което разполагаме от трагедията насам.

– Минаха три години от трагедията, Ани.

Онова, което я дразнеше у Люка, можеше да се сравни с новопроизведен техникolor, 3D версия на стар филм. Като се започне от аристократичната му поза, сериозното изражение и се стигне до ръцете му – все ръкомахаше, докато говори. Толкова досаден, снобски, отблъскващ френски маниер! Погледът ѝ се задържа в областта на шията му.

– Две години и половина! А децата се чувстват точно толкова крехки и уязвими, колкото и в деня, когато Джони почина.

Люка я погледна.

– Това се отнася за теб. По-скоро за теб. Момчетата се справят чудесно.

– Никой не се чувства чудесно! Всички сме белязани! Белязани сме до живот!

Гласът ѝ се промени и преди да успее да стори нещо, за да предотврати последствията, вече се бе навела над масата и плачеше тихо. Люка се надигна от стола, извади носна кърпичка и ѝ я подаде. Тя не му обърна внимание; вместо това грабна една съмнително чиста салфетка и издуха носа си в нея. Той се доближи и неловко я потупа по гърба. Сълзите ѝ не го възпряха задълго. Сложи ръка на рамото ѝ и каза:

– Ани, трябва да я продадеш, иначе ще ти я отнемат и няма да притежаваш нищо. Не е по силите ти да плащаш ипотеката. Съжалявам, но от финансова гледна точка нямаш друг избор.

Ани избърса очите си със салфетката и подскочи.

– По дяволите ипотеката! – процеди тя.

Изпитал облекчение от факта, че беше престанала да плаче, Люка се върна на стола си и продължи да я наблюдава как търчи из кухнята, отваря и затръшва врати на шкафчета, отделяйки настрана брашно, масло и яйца, преди да тупне продуктите на кухненската маса един по един. Люка вдигна вежда.

– Какво правиш сега? Какво бъркаш? Кекс ли правиш?

Тя стисна зъби достатъчно силно, за да счупи някой от кътниците си, измери три чаши брашно, изсипа го на купчина върху масата и остана доволна, виждайки как малко облаче брашно нахлу в личното пространство на Люка. Той махна с ръка, за да разсее облачето, а през това време Ани оформи дупка в центъра на своето творение и метна вътре няколко супени лъжици размекнато масло.

– *C'est beaucoup de beurre, non?* – подсказа Люка.

– Имам хиляди възможности за избор, всъщност безброй възможности – заяви тя, докато чукаше яйце след яйце и изсипваше съдържанието им в сместа от високо – плъок, плъок... Действаше решително.

– Моля те, седни за минута. Стига с тези яйца – умоляваше я той.

– Или яйцата, или черепа ти, Люка. И такси трябва да се плащат! Електричество също! – Ани практически почти изкрещя. – И смятам да задържа шибаната къща!

– Вземи предвид само месечните си разходи за храна – започна той, – които, между другото, са прекомерни.

Люка още ли говореше? Тя получи прозрение, тъкмо в този час, да, в шест и половина сутринта. Всичко си дойде на мястото: малките, свършени полумесеци от тесто върху плота, Люка с неговия дизайнерски костюм и мърдащи устни, децата, които спяха горе, чашата с лика на Мики Маус, отворената готварска книга, лепкавият безпорядък на дървената маса. Вдигна ръцете си с полепнало по тях тесто и ги задържа във въздуха. В косата ѝ имаше брашно, а изражението ѝ издаваше упорство.

Люка я погледна.

– Какво?

– Имам идея, ето какво – каза Ани с широко отворени очи, в същото време беше бяла като платно и изглеждаше като болна.

В този момент вече бе взела решение.